

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

רבי יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת קדושים תשפ"ד

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

לעזור לזולת לרדת מהעץ

אחד נחנו, רעד – כמוך. כמו שאדם לא נוקם בגופו, ולא מכה בעצמו – יהודי אינו נוקם ביהודי. עד כאן בעניין הנקמה! לעומת זה, קיימת מצות "לא תיטור", הטעונה ביאור.

הנה, מר ציון שהחליק במדרגות וסרב לתת עזרה לראובן יום קודם, אחר שביקש את עזרתו, ראובן מתגבר על יצר הנקמה, וניגש לעזור לו מושיט לו את ידי ותומך בו מדרגה אחר מדרגה. אלא שכאן, ברצונו להוכיחו, להעמידו על טעותו, אין הזדמנות גדולה יותר מזמן זה, לומר לו: "אתה רואה כמה חשוב שעוזרים זה לזה. ודאי אתה זוכר מה שהיה אתמול אחרי הצהריים. אם כן, אני מאמין שמכאן ולהבא אתה כבר תנהג אחרת כאשר יבקשו ממך עזרה."

אולם, גם כאן, נדלקת 'נורה אדומה'. התורה אינה מסכימה, היא שוב זועקת: עצור! אל תזכיר לו את קלקלתו בשעה שאתה בא לעזרתו. אל תאמר לו מאומה. אילו תעשה זאת אתה חוטא. אתה עובר על איסור "לא תיטור".

וכאן נשאלת השאלה, מה הבעיה בכך? כבר נאמר: "הוכח תוכיח את עמיתך" פירושו: כאשר אתה רואה דבר שאינו הגון בחברך, עליך להוכיחו, להשיבו מטעותו. אם כן, למה עכשיו כאשר 'הברזל חם' התורה אומרת 'לא להכות עליו בפטיש', הרי אין לך שעה הגונה יותר משעה זו להוכיח את הזולת על מעשיו המקולקלים? וכמובן, איני נמנע מלעזור לו, איני נוקם חלילה. אלא אני מושיט לו עזרה כרצונו ובשמחה.

אלא התשובה כך: אמנם התורה אמרה בברור "הוכח תוכיח את עמיתך" ודרשו חכמים, אפילו מאה פעמים. אך, לפסוק זה יש המשך חשוב ביותר, המשך שבלעדיו התוכחה הרצויה יכולה להיות עבירה חמורה.

אומרת התורה, "הוכח תוכיח את עמיתך" אבל אל תשכח! "ולא תשא עליו חטא" אומר רש"י: אל תעשה זאת ברבים, אל תלבין

בפרשה אנו קוראים: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" ומיד נאמר "לא תקם ולא תטור את בני עמך..."

מעתה נתבונן. הנה, בשכל יהודי ישר, הציווי "לא תקם" – מתקבל בסבר פנים יפות.

כגון: ראובן היה באמצע להרים ארון כבד בחדר המדרגות, השכן ציון עבר על ידו ובקש ממנו עזרתו, ציון השיב בקרירות: "לא נורא, לאט לאט אתה תסתדר. מאמץ, מפתח הרבה דברים חשובים. האמן לי שאינך זקוק לעזרתי." כך מר ציון נעלם אל ביתו.

למחרת בצהריים נפגשו השנים שוב. וילשמתו של ראובן אל מול עיניו השכן ציון עשה 'חליקה' כזו, שהיה צריך רחמי שמים מרובים לקום ממנה. כעת אדון ציון נעמד צולע על ירכו ועולה המדרגות לאט לאט וקורא לשכנו ראובן: "היי, סלח לי, אולי תוכל להושיט לי יד לעלות עוד קומה וחצי?" אזי במצב זה בלבו של ראובן נרקמת תשוקה עזה לומר לו את המשפט המופך לו היטב מיום האתמול: "לא נורא. לאט לאט, בסוף אתה תגיע! מאמץ מפתח הרבה דברים חשובים. האמן לי שאינך זקוק לעזרתי".

אכן, אמירת משפט זה מתוקה ונעימה מאין כמוה. משפט זה בכוחו לשמח את לבו של ראובן ולסגור חשבון באופן מוחלט עם שכנו.

אולם, ברגע זה ממש, התורה הקדושה מבקשת מראובן, להתעלות מעל רצונו העז לאכילת ה'דבש מתוק' ואומרת לו: "עצור! לא תקום! שלא תעז לחשוב על מחשבות כאלו."

ומדוע? פשוט מאוד. כמו שאילו תוך כדי חיתוך ירקות לסלט, יד ימין היית חותכת את יד שמאל. לא היה אדם אחד שפוי בדעתו לוקח את המאכלת ביד שמאל וחותר חזרה את יד ימין. ואומר: "מגיע לך! תלמדי לקח..." כך אל תעשה עוולה חזרה לרעד.

ההסבר 'המדעי' לכך פשוט ביותר. הידיים שתיהן, שייכות לגוף אחד. אילו יד שמאל תחתוך חזרה את יד ימין, אזי גם יד שמאל תסבול ובעצם כל הגוף יסבול. כך אנו עם ישראל. 'כולנו בני איש

המשך בעמ' 3

**להקדשת העלון לברכה הצלחה
ורפואה ולעילוי נשמת יקיריכם**

היכנסו לאתר כתר תורה ketertora.co.il
ולחצו על הלינק לתרומה. וכתבו בקשתכם

לשאלות בהלכה חייגו

02-5408030

משעות הבוקר ועד 12:00 בלילה

שאלה

ציבור שסיימו להתפלל תפילת ערבית קודם צאת המוכבים, האם יש להם לברך ספירת העומר, או להמתין לצאת המוכבים?

תשובה

הנה בעניין ספירת העומר בזמן הזה נחלקו הראשונים אם היא מהתורה או מדרבנן, והובאו חלקם בבית יוסף בסימן תפט ודעת הרמב"ם (פרק ז' מהלכות תמידין ומוספין הכ"ד) שמצווה זו גם בזה"ז מהתורה וכן דעת ראב"ה (פסחים תקכו) והאור זרוע, והמרדכי, ורבינו ישעיה מטראני והובא בשיבולי הלקט וכן נראה מדברי המאירי.

אולם רוב הראשונים סוברים דספירת העומר בזה"ז מדרבנן, הלא הם ר' האי גאון והתוס' במנחות סו. ומהר"מ מרוטנבורג (דפוס פראג סימן שא) והרא"ש ובעל המאור בסוף פסחים והרוקח סימן שעא והרשב"א בתשובה והאורחות חיים והרא"ה והנימוקי יוסף ואוהל מועד ועוד,

וכתב הר"ן והובא בבית יוסף דרוב המפרשים מסכימים דספיה"ע השתא דליכא הבאה ולא קרבן אינה אלא מדרבנן בעלמא זכר למקדש, ולפיכך אמרו בתוספות דכיון דמדרבנן היא, טוב לספור ביום ראשון בספק חשיכה כדי שיהיו תמימות לגמרי, ואין זה נכון שייכנס עצמו בספק לכתחילה, ואי משום תמימות אין להחמיר בתמימות בזמן הזה שהוא מדרבנן טפי מספירה דאורייתא, אלא כל שסופר בלילה תמימות קרינן ביה, אבל הרמב"ם כתב שמצווה זו מוטלת על כל איש ישראל בכל מקום ובכל זמן עכ"ל ע"ש.

ואחת מהנפקא מינה בכל זה היא אם אפשר לספור בבין השמשות.

והנה כתב הטור "היכא דפתח אדעתא דלימא ארבעה שהוא סבור שהן ארבעה, ונזכר וסיים בחמשה והן חמשה מי אזלינן בתר פתיחה או בתר חתימה, ומסתברא דלא נפיק. ומקורו מהראב"ה ועוד שסוברים דהיא מהתורה, אלא שהבית יוסף כתב דלפי מה שכבר כתב הר"ן דרוב המפרשים מסכימים דהוי דרבנן בעלמא, ספיקא דרבנן ולקולא, ואינו חוזר לברך, וכ"פ בשולחן ערוך תפט סעיף ו, ונמצא בבירור דעת שולחן ערוך דספיה"ע בזה"ז מדרבנן בעלמא.

ולענין ספירה בבין השמשות כתב שו"ע בסעיף ב' "והמדקדקים אינם סופרים עד צאת המוכבים וכן ראוי לעשות", וכתב המשנה ברורה ס"ק יד דמן הדין היה אפשר לספור בבין השמשות דהוא ספק לילה ואזלינן לקולא בספק דרבנן בספירה בזה"ז שהיא מדרבנן לרוב

המשן בעמ' 3

אונאה במכירת דירה

ראובן חיפש דירה חדשה מקבלן, ותוך כדי בירור אצל הקבלן ענה הקבלן ששטחה של הדירה הוא כ-120 מ"ר נטו, ראובן בא לראות הדירה שהיתה בשלבי גמר והתרשם מהדירה והחליט לקנותה. לאחר משא ומתן עם הקבלן סוכם ביניהם על פרטי המכירה, כמו כן נערך חוזה מכירה כדון, והנה בטרם ראובן נכנס לדירה הוא הביא את תוכניות הדירה לאדריכל, והאדריכל אמר לו ששטח הדירה הוא 110 מ"ר נטו, ראובן חפץ לבטל את המקח בטענה של אונאה במידה משקל ומניין כמובא בשו"ע (ח"מ רלב, א), הקבלן מודה כי אמר לקונה ששטח הדירה כ-120 מ"ר, אך לדבריו הדבר נבע מטעות לא מכוונת, זאת ועוד, הקבלן מציין כי ראובן קיבל לידיו את תוכניות הדירה וכן הוא ראה את הדירה כך שישלם לחשב את שיטחה בעצמו ולא להסתמך עליו. היכי נידיונה דיניי להאי דינא.

תשובה: המקח קיים ואין לקונה טענת ביטול מקח על המוכר

נימוקים: הגמ' (בב"ב קו:.) אומרת "רב פפא זבן ארעא מההוא גברא, אמר ליה הויא עשרין גריו משחיה ולא הויא אלא חמיסרא, אתא לקמיה דאבאי אמר ליה סברת וקבילת. והתנן פחות משתות הגיעו, עד שתות ינכה, הני מילי היכא דלא קים ליה בגוה אבל היכא דקים ליה בגוה סבר וקביל. והא עשרין אמר ליה? אמר ליה דעדיפא כעשרין. ועיי"ש ברשב"ם (ד"ה א"ל) דכוונת המוכר היתה להשביח את מקחו. ומשמע שאף אם אינה משובחת מ"מ כיון דקים ליה בגוה שידע אב"י את השדה אין כאן דין של ניכוי דמים. והנימוק"י (ב"ב נ: בדפי הרי"ף) כתב בשם הריטב"א וז"ל: "איכא דמפרשי דדוקא ידע לה דהכי הויא ולא סגיא כשמכירה והורגל בה ושנאמר דמסתמא ידע ליה.. וזה אי אפשר, דאי ידע לה מאי קאמר והא עשרים אמר לי, ומיהו אפשר דהכי קאמר הייתי סבור להלשבו עשרים גריו מכרה לי..". לפירוש זה של הריטב"א בעינן שידע בשעת המקח את שטח השדה ובלאו הכי בשתות וביותר משתות מנכה לו דמים, ותמה על פירוש זה דא"כ מאי קאמר רב פפא "והא עשרים אמר לי" ויישב בדוחק. ובמאירי (בית הבחירה, כאן קו:) כתב וז"ל: "מי שמכר שדה לחבירו בסימניה ובמצרניה והיה הלוקח יודעה ומכירה ושאל הלוקח כמה אמות יש בה? ואמר לו המוכר יש בה מאה אמה! או שאמר לו כן מעצמו בלא שאלת הלוקח ומדדה ונמצאת שאינה כן ביתר משתות, אע"פ שלפי האמור במשנתנו יתר משתות ינכה, הואיל וכבר ידעה זה קבלה עליו כן, הואיל ובשעת מכירה לא תלה הענין בכך אלא שלקחה בסמניה ובמצרניה, ואע"פ שאמר לו שמאה אמה היו שם פירושו שהיא שווה כבת מאה". מבואר מדברי המאירי דבעינן נמי שלא יזכיר השטח בשעת הקנין ויתנה המכירה בהיות שטח הקרקע כך וכך. אבל בלאו הכי כיון שידע את השדה והכיר אותה אין לו טענה על המוכר בזה. ועיין עוד ביד רמ"ה בסוגיא שפירש דדוקא היכא דשויה כההיא שיעורא דאמר ליה "אבל היכא דלא הוי בה כההוא שיעורא לא במידה ולא בדמים מקח טעות הוא" וכנ"ל, דמדברי הרשב"ם נראה דאפילו להשביח מקחו אמר כן, מ"מ כיון שהלוקח יודע את השדה אין כאן מקח טעות. והובאה מחולקות בטור ח"מ (סי' ריח) והסכים עם דעת הרשב"ם. וכן הביא הסמ"ע (ריח, ס"ק מח) וז"ל: "בטור כתב שהרמ"ה (בב"ב פ"ז סי' כ) כתב על זה דבעינן שיהא באמת טוב משדה אחרת ושויה כל כך ושהרשב"ם כתב דאין צריך שיהא טוב דלהשביח חלקו אמר כן ושהסכים הטור עם הרשב"ם ומהתימא למה סתם המחבר ומור"ם בזה"ע כ"ל.

ועיין עוד ברמב"ם (מכירה כת, יג) וכן בשו"ע ח"מ (ריח, טז) שפירש הא דקים ליה בגויה: "שהלוקח יודע אותה ואת מצריה וכבר הורגל בה" וצ"ל דהכוונה לא רק ידיעה אלא ראייה באופן שיכול לאמוד את השטח דאם הראה לו רק סימניו ומצוריו הא קיי"ל במתניתין (שם, קו.) דעד שתות ינכה, עכ"ל דלא רק שהראה לו מצריו אלא היה רגיל בה באופן שיכול למדוד ולבדוק.

והנה בנדו"ד נראה דבכל ענין אינו יכול לבטל המקח, ראשית בנדו"ד הוא פחות משתות, וכל היכא דהראה לו סימניו ומצוריו בפחות משתות אין כאן ביטול מקח, ועיין בזה בטעם הדין ברשב"ם (מכירה טו, ג), וד"ה פחות משתות) ולא דמי לדון טעות במידה משקל ומנין שחוזר אפילו בכלשהו דכיון שאמר לו סימני השדה הרי זה כאומר דוקא שדה במצריה ובה לא הוי טעות, ואף אם הוי יותר משתות נראה דבכגון זה כבר הורגל בה והכירה וסבר וקיבל ע"פ גודלה שראה, כמו כן ראובן קיבל לידיו את תוכניות הדירה והוי כאומר לו במפורש שמוכר לו את הדירה ושראה את הדירה ע"פ התוכניות שקיבל, עוד נראה לצרף את דעות הפוסקים בדבר שיכל להבחין לאלתר אין טענת מום, כמ"ש במגיד משנה (מכירה טו, ג), ואף לדעות החולקות מ"מ כבר כתב בשבות יעקב (ריישר, ח"א סי' קסט) דכאשר יכל להבחין קודם גמר המקח בזה אמרינן דמחל וכן כתב בתרומות הכרי, ואין נראה לחלק בין טענת מום לטעות במידה ובמשקל, דמהסברא כל היכא שיכל להבחין אמרינן דמחל וע"כ גם בנדו"ד שלקח את תוכניות הדירה ויכל לחשב את שטחה אמרינן דסבר וקיבל, אמנם אם בחוזה נכתב במפורש ששטח הדירה הוא כו"כ ונמצא חסר בזה נראה לחוש לדברי המאירי הנ"ל, ונראה דזה הוי כתנאי במקח ובטל המקח, אך לא כך היו הדברים בנדו"ד. (אמנם צ"ע בחוה"מ דידן שהם שטרי ראייה ולא שטרי קנין).

לאור האמור לעיל המקח קיים ואין לראובן הקונה טענת ביטול מקח על החברה הקבלנית.

את פניו שיהיה מתבייש.

אדם צריך להוכיח את הזולת באופן שהתוכחה תתקבל, ולא באופן שפניו ילבינו מבושה או יאדימו מרוב כעס. זאת ייתכן, רק כאשר "לא תשא עליו חטא" - לא תיתן לו להרגיש שהוא רשע. אל תבקש ממנו לקפוץ מ - 'עץ הטעויות' הגבוה שבו הוא תלוי. הוא לא יעשה זאת בשום פנים ואופן. להפך, הוא יתפוס בעץ בחוזקה. אלא הוצא אותו בהרגשה טובה מטעותו, העמד לו 'סולם' יציב שיוכל לרדת מהעץ בבטחה.

אדם עלה שליח ציבור בראש חודש אייר ומחמת ההרגל אמר בהזכרת יעלה ויבוא "ביום חג המצות הזה" חלק "ביום ראש החודש הזה". אזי במקום 'לקחת הסולם מתחתיו' ולהוכיחו: "למה אתה חולם באמצע התפילה?!" בדיוק כך קורה כאשר לא מתפללים מתוך סידור! במשפט זה אתה מבקש להפיל אותו מהעץ, אתה מוציא אותו עם הטעות שלו, כחסר אחריות. לכן אמור לו אחרת: "גם אני כמוך, גם אני טעיתי כך כמה פעמים, ולכן קיבלתי על עצמי להתפלל מתוך סידור ונמנעתי מטעויות לרוב. עשה כן, ומובטח לך שלא תטעה."

אדם כועס. במקום לומר לו: "אוי ואבוי לך... כבר אמרו חכמים: 'כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה', אך אתה מתנהג?...". אמור לו: "ייתכן שאתה צודק בטענותיך. אבל, אתה כל כך חכם שלא מתאים לך לכעוס כלל, זה פשוט מכער את כל האישיות היפה שלך, אילו היית מביט במראה בשעה שכעסת, היית כועס על עצמך על אשר כעסת."

כך אתה נותן לאדם הרגשה שאינו החרג, אינו השוטה, ואינו החוטא, התוכחה תתקבל בנעימות 'ואפילו מאה פעמים' הוא ישוב מטעותו בבטחה ולא יחזור עליה שוב. ולשאלתנו התשובה היא כך: כאשר אדם 'נוטר' - עושה טובה לחברו ואומר לו "אתה רואה, אני לא כמוך!" אדם זה במקום לאחוז לזולת את הסולם שירד יפה מהעץ הוא לוקח לו את הסולם ודוחף אותו מטה. הוא מפיל אותו מהעץ. הוא מוציא אותו רשע. מוציא אותו טועה. הוא נושא עליו חטא. זה נקרא "לא תיטור" זה רע! אין לתוכחה זו כל תועלת. תוכחה זו אינה שווה מאומה. תוכחה זו אינה רוצה בתקון הזולת, אלא היא רוצה להראות לזולת שהוא טועה. ולכן היא אסורה ושתיקה עדיפה ממנה.

הנכון: "דברי חכמים בנח"ת - בלא נשיאת חטא, תמיד נשמעים!"

יהי רצון שנוכה לעבוד את הקב"ה מכל אשר בחלקנו - אמן.

הפוסקים, אלא שמכל מקום אינו נכון להכניס עצמו בספק לכתחילה, ולהכי המדקדקים ממתנים לצאת הכוכבים.

נמצא דמעיך הדין רשאי לספור בבין השמשות אלא שראוי ונכון להמתין לצאת הכוכבים.

וידעתי כי יש שמפקפקים בדעת מרן אי ס"ל דספה"ע מדרבנן ומהם בשו"ת ודבר שלום הדאיה סימן ח וכן כתבו בשם הרב אור לציון, והרב יצחק ירנן הוסיף לומר דהעיקר כפסק הרמב"ם בזה דספיה"ע בזה"ז מהתורה כיון שהוא מרא דאתרא, אולם כבר השיב על דבריהם מרן הראש"ל רבי יצחק יוסף שליט"א בילקוט יוסף ספירת העומר עמוד סב-סד ע"ש.

והנה הבית יוסף כתב דמנהג העולם לדקדק ולא לספור עד צאת הכוכבים, אלא שיש לומר שכל זה ביחיד שבא לספור ראוי הוא שימתין על צאת הכוכבים, אבל בציבור יש לחוש שחלק מהציבור ישכח לספור את העומר ויפסידו לגמרי המצוה, (ורואים זאת בחוש שמיד בגמר עלינו לשבח חלק מהציבור יוצאים כהרגלם, ושוכחים לגמרי מהספירה, עד שאחרים מזכירים אותם ומסבים את ליבם שלא ספרו את העומר) ועדיף שהשליח ציבור יברך מיד בגמר תפילת ערבית, ובפרט לפי מה שכתב הב"ח באות א כתב דמנהג העולם עכשיו לברך בספק חשיכה.

ומי שהוא מהמדקדקים להמתין לצאת הכוכבים אך חושש שאם ימתין לצאת הכוכבים ישכח מלספור, כתב בילקוט יוסף עמוד צ הלכה טז דטוב שיספור עם הציבור בלי ברכה, ויחשוב ויתנה בדעתו לאמר: אם אשכח לספור בלילה בביתי הריני סומך על ספירה זו לצאת בה ידי חובתי, ואם אזכור בלילה לספור העומר, אני מכוון שלא אצא ידי חובת ספירת העומר במה שאני מונה עכשיו עם הציבור, ואז כשיזכור בלילה יספור בברכה כמנהגו הטוב.

ומי שהיה שליח ציבור במנין שסיימו ערבית קודם צאת הכוכבים והוא מהמדקדקים שלא לספור קודם צאת הכוכבים, כתבו בשם הגרשז"א בספר עלהו לא יבול עמוד קפא שלא ימנע מלספור עמהם בברכה, אלא יספור עם הציבור בבין השמשות, ואחר צאת הכוכבים יחזור לספור ללא ברכה.

נמצא למסקנה

א. לכתחילה יש לדקדק ולספור אחר צאת הכוכבים.

ב. ציבור שסיימו ערבית בבין השמשות, יספרו את העומר בברכה, ומי שהוא מדקדק יעשה תנאי וכו"ל.

ג. שליח ציבור שסיים ערבית בבין השמשות והוא מדקדק להמתין לצאת הכוכבים, יספור עמהם בברכה, ואחר צאת הכוכבים יחזור לספור ללא ברכה.

בברכה

אלון בן שבת

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

כתר תורה

efrdt - 052-7164598

רבני הקו נותנים מענה
לכל חלקי הארץ
ואזור בנימין בפרט

בית ההוראה נותן
מענה הלכתי ויעוץ רפואי
בדיני טהרת המשפחה

על פי פסקי מרן הגאון
רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל
ובנו ממשיך דרכו הראשון
לציון הרב **יצחק יוסף** שליט"א

ברכה
קו ההלכה כתר תורה

חייגו במשך כל שעות היום

02-5408030

שור המאה ה-20 המזרח

הרב יוסף חיים בן שבת

הרב שמואל מרציאנו

חכם שמואל מרציאנו. נולד לאמו אסתר לבית ענקוניא ולאביו חכם משה בדובדו שבמזרח מרוקו. ראשית תורתו מפי החכם דוד מרציאנו, ובהמשך למד מפי החכם דוד הכהן סקלי, ובבית מדרשו של חכם אברהם הכהן וחסד יוסף הכהן. אחיו עסקו במסחר, ותמכו בו כדי שיוכל להקדיש עצמו ללמוד תורה. בשנת תרס"א חכם שמואל נשא לאשה את אסתר, בתו של חכם יוסף הכהן, ראש בית המדרש, ונולדו להם שבעה ילדים: אברהם חיים סעדיה, משה, סוזאן, סעודה ושימי.

בין השנים תר"פ לשנת תשט"ז שימש כרב בכמה ערים במרוקו: תאורית, אוטאט, מקנס, מאזאגאן וקזבלנקה.

תא חזי כמה טובות המקום ב"ה עלינו שננתן לנו את הארץ הזאת עם שפע ישיבות ומקוואות וכו', כי מה שנראה בעינינו כיום כמובן מאליו, בעבר היה כרוך בעמל ויגיעה עצומים. כי לא היו מקוואות לרוב, והיו שוברים הקרח לטבול בתוכו בחורף ותרס אחר כל מקוה מים בקיץ כדי להטהר לעבודת ה'. ובימי הראשונים בהם שימש כרב בתאורית הנ"ל נתקל הרב בבעיות הלכתיות הנוגעות לטהרה, אשר נבעו מהיעדר מקוה בעיר ואילוף בני העיר ללכת ולטבול בנהר מרוחק. ניסיונותיו לתקן תקנות הנוגעות לזמן הטבילה נכשלו, ולכן החליט לשפץ את המקוה בעיר. ראשי הקהל לא ראו את החשיבות בכך, אך הוא איים כי אם לא ייבנה מקוה בעיר, הוא יתפטר מתפקידו כרב העיר. אחר חיפוש הוא מצא מקום סמוך לעיר שהחלו לבנות בו מקוה טהרה, פנה לראש הקהל בדרישה להמשיך את בניית מקוה הטהרה, וטען כי הכספים שמיועדים לשיפוץ בית הקברות צריכים לשמש לשיפוץ מקוה הטהרה, לפי שראוי לתקן קודם את הנולדים ולאחר מכן את הנפטרים. אך ניסיונותיו לא עלו וראשי הקהל לא נעתרו לדרישה. בסופו של דבר מצא חצר פרטית בקצה העיר עם תשתית מוכנה לבניית מקוה, בבעלות משותפת של רבי שלמה הכהן זאגורי שגר באוג'דא, ואחיו רבי יהודה שגר במקום. הוא פנה אליהם בבקשה להפוך את המקום למקוה ציבורי, והם הסכימו מיד בשמחה וללא דרישת תמורה כלל, ואף שלמו מכיסם כדי לשפץ ולהתאים את המקום לשימוש הציבורי כולו. לימים שיבחו וברכו על מעשיהם אלו, בהקדמה לספרו ויען שמואל.

בשנת תשט"ז נפטרה אשתו, אסתר. אחרי מותה עלה לארץ ישראל והתיישב בעיר לוד.

ספרו שו"ת ויען שמואל, כולל תשובות הלכתיות, חידושים על התנ"ך וליקוטי מנהגים.

ולרגל התקופה הנכחית נצטט מעט מתוך סיפרו "ויען שמואל", ונקבל מעט הבנה מהם כיסופים וערגה לארץ שאנו גרים בה ונעשתה לנו להרגל. (הקדמה עמוד 18-19) וז"ל: בכל ימי חיי, תמיד היתה מחשבותי ומגמתי לעלות לארצנו הקדושה, לשכון כבוד בה, ובפרט מיום שהעיר ה' את רוח בני ישראל, ונפח בקרבם ניצוצי טהרה, וקרב עת אתחלתא דגאולה, ואזור חיל ועלו ארצה, וה' עזרם, ולה' המלחמה כמו שנאמר: ה' איש מלחמה, ונלחמו עם האויבים ונצחו ונתנה לישראל, ו'לא בכח יגבר איש' - רק בכוחו הגדול וזרועו הנטויה, שלמי שירצה יתננה.

מאותו זמן גמרתי בדעתי לעזור את החי"ל ולעלות אל הקודש, אל ארצנו הקדושה לשכון כבוד בה, וכמו שכתב דוד המלך, עליו השלום, בתהלים: 'הנה ארחיק נדוד אלן במדבר סלה', ודרשו רבותינו זיכרונם לברכה: טוב לו לאדם שילין במדבר ארץ ישראל ולא ידור בארמון מלכים בחי"ל, זהו שאמר: 'אלן במדבר' - אפילו באהל במדבר. והתחלתי להכין את עצמי ולבקש מן הסוכנות שהם ממונים על העלייה לתת לי רישיון לעלות, ולא הרשוני לעלות, עד שנתחייב בני חמודי ואור עיני, משה, ישמרהו צורנו ויגאלו, הנמצא בארץ ישראל משנת תרצ"ח (1938) שהוא עלה בעודנו בחור, וכשקיבל עליו להיטפל בי וגם לשלם עלי ועל אחותו את כל הוצאות הדרך, נתנו לי רשות לעלות לארצנו הקדושה, ברוך ה' שהחיינו וקיימנו והגיענו לארץ ישראל, וזכינו לדרך על עפרה ולישון על אדמתה.

נפטר ביום כ"ו ניסן תשכ"ב (1962) ונקבר בלוד.